

N Memorandum A
MH/EDJ/AS
807-2019

Brussel, 4 juni 2019

MEMORANDUM

KMO-SPEERPUNTEN VOOR HET FEDERAAL EN EUROPEES BELEID

Naar aanleiding van de verkiezingen van 2019 wenst de Hoge Raad met dit advies de prioritaire verzuchtingen voor zelfstandigen en kmo's onder de aandacht van de beleidsmakers te brengen. Hij vraagt om gevolg te geven aan deze voorstellen die noodzakelijk zijn om de groei en de ontwikkeling van zelfstandigen en kmo's verder te bevorderen.

Na een vergadering van de commissie Algemeen KMO-beleid heeft de algemene vergadering van de Hoge Raad op 4 juni 2019 onderstaand advies uitgebracht.

CONTEXT

De Hoge Raad probeert, als enige orgaan dat de erkende beroeps- en interprofessionele organisaties voor zelfstandigen en kmo's samenbrengt, zijn rol ten volle te vervullen door adviezen uit te brengen over een brede waaier van onderwerpen. In zijn adviezen uit hij zijn mening over wetgeving en reglementeringen die zowel op federaal als op Europees niveau voorbereid worden en gaat hij in op thema's die relevant zijn voor zelfstandigen en kmo's.

De verkiezingen van 26 mei 2019 vormen dan ook een gelegenheid om de belangrijkste thema's die de zelfstandigen en kmo's aanbelangen voor te leggen aan de komende regering in de vorm van een memorandum. Prioritaire voorstellen die reeds uitvoerig werden besproken in de adviezen van de Hoge Raad maar die nog niet verwezenlijkt werden, worden in het memorandum hernomen.

Het advies wordt opgedeeld rond drie thema's met telkens specifieke voorstellen.

In het eerste deel "algemeen beleid" komen voorstellen aan bod om de werkgelegenheid, de proportionaliteit van beroepsreglementeringen, de administratieve vereenvoudiging en regelgeving, de aanpak van winkeldiefstal, de digitale transformatie, de oneerlijke concurrentie, de positionering van de vrije beroepen, het tijdig betalen aan kmo en de impact van EU-regelgeving over consumentenbescherming op ondernemingen te verbeteren.

Vervolgens wordt het "sociaal beleid" besproken met voorstellen tot verbetering van het sociaal statuut van de zelfstandigen en verlaging van de loonlasten voor de werkgever.

In het laatste deel wordt ingegaan op het "fiscaal beleid", met nadruk op vereenvoudiging, toegankelijkheid en het verlagen van de fiscale druk. Verder wordt ook ingegaan op Europese voorstellen met betrekking tot het btw-actieplan en een rechtvaardige belasting voor digitale spelers.

De Hoge Raad beperkt zich in dit memorandum tot federale en Europese beleidsthema's met een intersectorale aanpak. Sectorspecifieke verzuchtingen, hoe belangrijk ook, worden hier bijgevolg niet behandeld.

A. Algemeen beleid

1. Werkgelegenheid en fiscale druk op arbeid

Volgens de NBB kende de Belgische economie in 2018, ondanks de relatief zwakke groei van 1,4 % een sterke werkgelegenheidscreatie. De groei van de werkgelegenheid was in 2018 goed voor 59.000 nieuwe banen of in totaal voor de afgelopen vier jaar ongeveer 220.000 banen (waarvan ongeveer 20% banen van zelfstandigen zijn). België situeert zich hierbij bij de beste presteerders.¹ De voorbije jaren heeft ons land ook een stuk van zijn loonhandicap die sinds 1996 was opgebouwd weggewerkt. Deze handicap verkleinde voor het jaar 2018 tot 0,9 %.² Er blijft echter een historische loonhandicap over die rond de 10% bedraagt.

Tussen 2015 en 2018 liep de werkgelegenheidsgraad³ met 2,4 procentpunt op tot 69,6 %. Parallel met de aanzienlijke werkgelegenheidscreatie en ondanks een verruiming van het arbeidsaanbod vertoonde de werkloosheid een breed gedragen daling. De afgelopen vier jaar is het aantal werklozen met zowat 100.000 eenheden gedaald. De werkloosheidsgraad⁴ liep hierdoor terug tot 6 %.⁵

Hoewel in België sinds 2015 een groot aantal jobs zijn gecreëerd, blijft de werkgelegenheidsgraad onder het Europese gemiddelde en blijft België zeer ver verwijderd van zijn buurlanden (uitgezonderd Frankrijk) en de Noordse landen.⁶ De werkloosheidsval⁷ blijft eveneens groot.

De vacaturegraad⁸ bedroeg in België over de eerste drie kwartalen van 2018 gemiddeld 3,5%, wat duidelijk méér is dan het EU-gemiddelde (2,2 %) en hoger ligt dan Duitsland (2,9 %) en Nederland (3 %). Ondanks de omvangrijke arbeidsreserve moesten bedrijven afzien van méér productie bij gebrek aan voldoende geschikte werkkrachten.

Voorstellen

a. Versterking van het arbeidsaanbod

De krappe arbeidsmarkt in 2018 geeft duidelijk weer dat het arbeidsaanbod verder moet worden versterkt. Anders dan in landen zoals Denemarken, Zweden en Nederland, blijven werklozen bovendien gedurende een lange periode een uitkering ontvangen.

Arbeidsmarkthervormingen moeten dan ook zoveel mogelijk werklozen en inactieven weer aan het werk krijgen. Niet alleen moeten werkzoekenden daarbij vlotter hun weg naar een passende baan vinden, er moeten ook passende maatregelen ingevoerd worden om het aantal langdurig werklozen en inactieven te beperken.

1 Nationale Bank van België, “Verslag 2018”, blz. 22, 77 en 78.

2 Ibid, blz. 88.

3 De werkgelegenheidsgraad drukt het aantal werkenden uit in procenten van de bevolking op arbeidsleeftijd.

4 De werkloosheidsgraad bedraagt in Brussel 13%, in Wallonië 9%, in Vlaanderen 3%.

5 Nationale Bank van België, “Verslag 2018”, blz. 22, 23, 81, 82, 77 en 317.

6 Ibid, blz. 194 en 195.

7 Ibid, blz. 160 en 189. Wat betekent dat het netto-arbeidsinkomen niet veel hoger ligt dan de werkloosheidsuitkeringen.

8 Ibid, blz. 84 en 193. De vacaturegraad is het aandeel van de vacatures in het totale aantal potentiële (vervulde en openstaande) banen.

b. Betere afstemming op de behoeften van het bedrijfsleven

De uitdaging van de arbeidsmarkt bestaat erin een betere overeenstemming te bereiken tussen de kwalificaties van werkzoekenden en de noden op de arbeidsmarkt. Uit studies van de interprofessionele organisaties blijkt dat kmo-ondernemers moeilijk geschikt personeel kunnen vinden.⁹

Daarvoor moet geïnvesteerd worden in de vereiste vaardigheden. Men moet het volgen van een opleiding in één van de knelpuntberoepen aanmoedigen, het voortijdig afhaken door jongeren vermijden¹⁰ en inzetten op competenties die de mogelijkheid bieden deel te nemen aan de digitale transitie.

c. Werken nog lonender maken.

In België wordt in het bijzonder een eenpersoonsgezin met een gemiddeld loon als een van de zwaarste belast in de EU. Ondanks de inspanningen die de laatste jaren werden geleverd om de belastingwag op arbeid te verkleinen, blijven de prikkels om te werken nog relatief laag. Werken moet dan ook lonender gemaakt worden voor zowel de lage als de middeninkomens.¹¹

2. Omzetting naar Belgisch recht van de Europese richtlijn m.b.t. de proportionaliteitstoets

Door deze Richtlijn wordt een Europese ex-ante proportionaliteitstoets ingevoerd met duidelijke minimumcriteria, zodat lidstaten een vergelijkbare aanpak hanteren voorafgaand aan het invoeren van nationale regels die nieuwe gereguleerde beroepen vastleggen of bestaande regels wijzigen¹².

De lidstaten moeten de Europese richtlijn tegen uiterlijk 30 juli 2020 omzetten in nationale regelgeving.

Voorstel

De Hoge Raad vraagt een tijdige en uitvoerige dialoog over de omzetting naar Belgisch recht van de Europese richtlijn. Hij wenst betrokken te worden bij zowel de ontwikkeling van de test (de vragen) als de procedure die zal moeten gevolgd worden voor het uitvoeren van die test. De verschillende overheden in ons land zouden bij de omzetting een uniformiteit moeten nastreven. De beroepsuitoefening in tal van sectoren vereist immers een zekere eenvormigheid over het hele grondgebied aangezien economische activiteiten de gewesten doorkruisen.

⁹ Waaronder NSZ, UCM en Unizo.

¹⁰ De sociale en fiscale maatregelen in de jobsdeal gaan alvast in deze richting (i.h.b. de uitbreiding van het scholingsbeding voor knelpuntberoepen en de vrijstelling van inkomstenbelasting van bepaalde gewestelijke opleidingspremies). Wet van 7 april 2019 betreffende de sociale bepalingen van de jobsdeal en de wet van 23 maart 2019 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 voor wat betreft de fiscale bepalingen van de jobsdeal.

¹¹ Aanbeveling van de Raad van 13 juli 2018 over het nationale hervormingsprogramma 2018 van België en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2018 van België (2018/C 320/01).

¹² Richtlijn (EU) 2018/958 van het Europees Parlement en de Raad van 28 juni 2018 betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan een nieuwe reglementering van beroepen.

3. Administratieve vereenvoudiging en betere regelgeving

Administratieve vereenvoudiging moet in de eerste plaats inzetten op het verbeteren van de bestaande administratieve processen. Daarenboven kan administratieve vereenvoudiging niet los worden gezien van een verdere digitalisering. Het gebruik en het ontwikkelen van digitale tools door en voor burgers, bedrijven en overheden moeten alvast verder worden gestimuleerd. Daarnaast moet meer transparantie over wetgevende processen ingevoerd worden.

Voorstellen

Volgende initiatieven ter vereenvoudiging van de administratieve lasten en betere regelgeving voor ondernemingen kunnen alvast ondernomen worden :

- Een echte administratieve vereenvoudiging bestaat erin dat de overheid automatisch maatregelen toekent wanneer de ondernemers daar recht op hebben.
- Een duidelijk engagement van de nieuwe regering om de omzetting of toepassing van Europese wetgeving in eigen land niet nog strenger te maken (gold plating).
- Consequente toepassing van het Only Once-principe (gegevens maar één keer moeten meedelen) door elke overheidsinstantie.
- Net als de voorbije jaren moet er door de Dienst Administratieve Vereenvoudiging verder ingezet worden op het opstarten en bijsturen van concrete algemene en sectorale vereenvoudigingsinitiatieven in samenwerking met de betrokken overheidsdiensten en stakeholders.¹³ De rol en capaciteit van de dienst moet daarbij versterkt worden.
- De regelgevingsimpactanalyse (RIA) voldoet momenteel niet aan wat verwacht mocht worden. De slagkracht van dit instrument dient versterkt te worden op basis van een evaluatie van de huidige praktijk.
- Het invoeren van een one-in X-out rule, zoals in andere landen reeds toegepast wordt (onder andere in Duitsland, Frankrijk, VK en VS), die rekening houdt met de ruimere beleidsdoelstellingen.¹⁴ Door deze regel zullen alle nieuwe maatregelen die de bedrijfswereld reguleren en waarvan verwacht wordt dat ze netto-directe kosten bezorgen aan ondernemingen, moeten gepaard gaan met maatregelen die X keer zoveel kostenvermindering opleveren als er een kostentoeename te verwachten is. De naleving ervan kan worden aangetoond in de regelgevingsimpactanalyse.¹⁵
- Men houdt rekening met de gedragseconomie, en onderzoekt hoe efficiëntie en toegankelijkheid van regelgeving daarmee verhoogd kunnen worden. OESO-rapporten, de Wereldbank, de Verenigde Naties en de Europese Commissie besteden hier allen aandacht aan en roepen de landen op om dit ook te doen. Ook buurlanden Nederland en Verenigd Koninkrijk passen dit succesvol toe.¹⁶ De initiatieven binnen FOD Financiën zijn een voorbeeld van hoe dat ook op federaal niveau structureler kan toegepast worden.¹⁷
- Meer wetsevaluaties organiseren.

¹³ De Hoge Raad heeft in zijn advies [nr. 745-2016](#) inzake voorstellen tot administratieve vereenvoudiging concrete vereenvoudigingsinitiatieven geformuleerd.

¹⁴ OECD, Regulatory Policy Outlook 2018, blz. 72.

¹⁵ Voor een verder uitgewerkt voorstel, zie <https://www.unizo.be/standpunten/administratieve-lasten>

¹⁶ Binnen België zijn ook reeds stappen gezet. Zo is bijv. sinds 2017 een team Gedraginzichten opgericht binnen de Vlaamse overheid (Departement Kanselarij en Bestuur). In Wallonië en Brussel bestaat nog geen equivalent.

¹⁷ https://financien.belgium.be/nl/Statistieken_en_analysen/jaarverslag/cijfers/compliance/312-resultaten-nudging-aanmaning

- Toezien op een haalbare uitvoering voor kmo's van wetgeving (o.a. in het kader van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen¹⁸, het UBO-register ...).
- Digitale processen gelijkwaardig maken aan papieren processen (o.a. e-arbeidsreglement via de e-box ondersteunen).
- Een stimulerend beleid voor het gebruik van digitale middelen (o.a. elektronische facturen en elektronische aangetekende zendingen).

4. Digitale transformatie

a. Digitale transformatie bij kmo's

België staat op de 8ste plaats in de Digital Economy and Society Index (DESI) van de Europese Commissie. Deze index geeft een overzicht van de vooruitgang die de lidstaten hebben geboekt inzake digitalisering en kijkt naar factoren met betrekking tot connectiviteit, menselijk kapitaal, internetgebruik, integratie van digitale technologie in de ondernemingen en digitale overheidsdiensten.¹⁹ Deze score is vrij goed maar het verschil met de koplopers wordt groter. Er moet dan ook verder ingezet worden op de digitale transformatie.

Het actieplan "Digital Belgium" dat de digitale visie van ons land op lange termijn schetst en onderverdeelt in duidelijke doelstellingen inzake digitale economie, digitale infrastructuur, digitale vaardigheden en jobs, digitaal vertrouwen en digitale veiligheid en digitale overheid, wordt door de kmo's alvast positief onthaald.²⁰

Voorstellen

- Indien we de doelstelling in het actieplan "Digital Belgium" om de top 3 te behalen in de Digital Economy and Society Index voor 2020 willen bereiken, moeten de sectoren en beroepsgroepen uiteraard verder gestimuleerd en ondersteund worden om zich voor te bereiden op de digitale transformatie. Het plan zal verder geïmplementeerd en waar nodig bijgestuurd moeten worden om de zwakke punten voor de digitale transformatie bij kmo's effectief en efficiënt aan te pakken.²¹
- In België verrichtte in 2017 slechts 23% van de ondernemingen (10-249 werknemers) online aankopen en hebben slechts evenveel ondernemingen online verkocht.²² De doelstelling in het kader van de "Digitale Agenda voor Europa"²³ dat één derde van de kmo's (10-249 werknemers) tegen 2015 online moest aankopen en/of verkopen, werd helaas niet gehaald. E-commerce dient dan ook verder gestimuleerd te worden. De Hoge Raad moedigt de invoering aan van een alomvattende nationale strategie waarin alle

¹⁸ In zijn advies [nr. 801-2018](#) over de hervorming van het vennootschapsrecht merkt de Hoge Raad op dat de hervorming voor alle belanghebbende toegankelijk moet worden gemaakt en de overheid daarbij een belangrijke rol te vervullen heeft.

¹⁹ Index van de digitale economie en maatschappij (DESI) 2018, Landverslag België. België staat op de 5de plaats wat betreft connectiviteit en de integratie van digitale technologie. Wat betreft de andere luiken neemt ons land de 12de plaats in voor menselijk kapitaal, de 13de plaats voor internetgebruik en de 15de plaats voor digitale overheidsdiensten.

²⁰ <http://digitalbelgium.be/>

²¹ De "Barometer van de informatiemaatschappij 2018", van de FOD Economie volgt de verschillende doelstellingen van het actieplan "Digital Belgium" op, meet het verloop van de verschillende indicatoren in een internationale context en brengt de sterke en zwakke punten aan het licht.

²² FOD Economie, "Barometer van de informatiemaatschappij 2018", blz. 17.

²³ Mededeling van de commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het comité van de regio's over een digitale agenda voor Europa (COM (2010) 245)

overheidsniveaus die bij e-commerce betrokken zijn, worden opgenomen.²⁴ Dit zou gepaard moeten gaan met concrete maatregelen voor kmo's.

- In 2017 ondervond zes op de tien ondernemingen (56%) die personeel met gespecialiseerde ICT-vaardigheden rekruteerden of trachtten te rekruteren, moeilijkheden om die vacatures in te vullen.²⁵ Een uitdaging blijft om het tekort aan ICT-specialisten aan te pakken en om digitale vaardigheden te stimuleren.²⁶
- De beschikbaarheid en het gebruik van digitale overheidsdiensten in België moet dringend performanter worden. De Hoge Raad vraagt alvast om vlug navolging te geven aan de Europese verordening over de Single Digital Gateway.²⁷ Door deze verordening kunnen burgers en bedrijven zich via de digitale toegangspoort tot die diensten wenden wanneer zij met betrekking tot hun grensoverschrijdende activiteiten bepaalde informatie niet goed begrijpen, niet weten hoe informatie op hun situatie van toepassing is of problemen ondervinden bij de afhandeling van een procedure. Nationale, regionale en lokale webpagina's zullen hierdoor worden verbonden met de digitale toegangspoort. Enkele belangrijke administratieve procedures over onder andere bedrijfsactiviteiten moeten daarnaast online beschikbaar zijn voor zowel nationale gebruikers als grensoverschrijdende gebruikers tegen eind 2023.

De DG Digitale Transformatie, die onlangs opgericht werd met de taak om de regering en de federale organisaties bij hun digitalisering te ondersteunen, moet daarbij ten volle zijn rol kunnen vervullen.

De Hoge Raad vraagt om een overkoepelend kenniscentrum voor digitalisering op te richten dat onderzoek verricht en kmo's ondersteunt. Het is daarbij belangrijk dat de overheid de stakeholders betreft bij het bouwen van applicaties die op hen van toepassing zullen zijn en er verder ingezet wordt op het creëren van een stimulerend klimaat voor de cruciale digitale technologieën van de toekomst (data analytics, het Internet of Things, artificiële intelligentie, blockchain, robotics, ...).

De betrachting moet zijn om tot een performante functionerende digitale overheid (E-government) te komen waarbij, in overeenstemming met de vigerende privacy regelgeving, de focus ligt op een sterk opendata-beleid dat door de overheid moet worden afgestemd tussen de verschillende beleidsniveaus.

²⁴ De Hoge Raad onderschrijft onder andere de resolutie betreffende de coördinatie tussen de Federale Staat en de deelstaten inzake de ontwikkeling van e-commerce in België, *Parl.St. Senaat* 2018-19, nr. 6-424/5.

²⁵ FOD Economie, "Barometer van de informatiemaatschappij 2018", blz. 79.

²⁶ Initiatieven zoals onder andere het "Digital Belgium Skills Fund" opgericht in 2017 dat de komende drie jaar 18 miljoen euro zal vrijmaken voor de financiering van projecten die gericht zijn op de ontwikkeling van digitale vaardigheden bij maatschappelijk kwetsbare kinderen, jongeren en jongvolwassenen en de onlinetest "Digital Duel" van de FOD Economie in 2018 om digitale vaardigheden te promoten kunnen alvast bijdragen tot het bereiken van de doelstellingen.

²⁷ Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing en houdende wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012.

b. Cyberveiligheid

Kmo's moeten het vaak doen met minder middelen voor cybersecurity dan grote organisaties waardoor zij extra risico's lopen en minder beschermd worden tegen cybercriminaliteit. Om tegemoet te komen aan de vraag om in te spelen op deze nieuwe bedreiging werd het Centrum voor Cybersecurity België (CCB) in 2015 opgericht, dat onder andere informatie- en bewustmakingscampagnes voor de kmo's organiseert en coördineert. De initiatieven en aanbevelingen rond cyberveiligheid gebeuren in nauwe samenwerking met de Cybersecurity Coalition, waarvan de Hoge Raad lid is.²⁸

Voorstellen

- De informatie en hulpmiddelen van het Centrum voor Cybersecurity België (CCB) en de Cybersecurity Coalition (CSC) zijn net als de Federal Computer Crime Unit (FCCU) alvast waardevol gebleken in de strijd tegen cybercriminaliteit.²⁹ De rol en de capaciteit van het CCB en de FCCU moeten, om niet aan efficiëntie in te boeten, verder versterkt worden.
- De CCB / CERT helpdesk moet ten dienste staan van alle ondernemingen.
- Er moet financiering voorzien worden voor de cyberveiligheidsprojecten die zich specifiek op kmo-sectoren richten.
- Voor de KMO cybersecurity certification moeten de belangrijkste kmo stakeholders betrokken worden, zodat rekening kan worden gehouden met hun standpunten bij de uitwerking ervan.

c. Digitaal Europa - financieringsprogramma

De EU zal de digitalisering van haar economieën en samenlevingen bevorderen via een nieuw financieringsprogramma. Het programma Digitaal Europa zal projecten in 5 verschillende kerngebieden financieren, nl. supercomputing, artificiële intelligentie, cyberbeveiliging, geavanceerde digitale vaardigheden en het promoten van het brede gebruik van digitale technologieën in de hele economie en samenleving. Hiervoor wordt een budget van 9,2 miljard voorzien voor de periode 2021-2027.³⁰

Voorstel

De Hoge Raad vraagt om snel akkoord te gaan met deze financiering zodat kmo's de mogelijkheden in de digitale transformatie ten volle kunnen benutten en vooruitgang geboekt kan worden in de EU.

5. Veiligheid : winkeldiefstal harder aanpakken

In de 'Superministerraad Veiligheid' van mei 2017 werd het voorstel goedgekeurd om winkeldieven een schadevergoeding te laten betalen aan de winkelier zonder tussenkomst van parket of politie.

²⁸ <https://www.cybersecuritycoalition.be>.

²⁹ De cybersecurity-gids voor kmo, de cybersecurity KIT en de KMO cybersecurity scan, samengesteld door het Centrum voor Cybersecurity België (CCB) in nauwe samenwerking met de Cybersecurity Coalition, met eenvoudige en geavanceerde aanbevelingen inzake cybersecurity zijn alvast waardevolle hulpmiddelen voor kmo's.

³⁰ Voorstel van de Europese Commissie voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma Digitaal Europa voor de periode 2021-2027, (COM(2018) 434).

Voorstel

Het hoge aantal winkeldiefstallen zal door dit voorstel dalen. De Hoge Raad vraagt om de maatregel dringend uit te voeren.

6. Oneerlijke concurrentie

a. onbelast bijklussen en deeleconomie

Iedereen die tegen betaling wil bijklussen, mag tot 6.250 euro per kalenderjaar bijverdienen (brutobedrag voor het jaar 2019) zonder er belastingen of sociale bijdragen op te hoeven betalen. Het moet daarbij gaan om verenigingswerk, diensten tussen burgers of activiteiten in de deeleconomie via een erkend platform.

Voorstel

In zijn adviezen over de deeleconomie en het belastingvrij bijklussen heeft de Hoge Raad³¹ reeds gewezen op de grote bezorgdheid in een aantal sectoren dat dit bijzonder kader net tot oneerlijke concurrentie zal leiden (o.a. in de sector van werken in onroerende staat). De Hoge Raad vraagt om het bijzonder fiscaal- en sociaalrechtelijk kader van deze activiteiten bij te sturen en om de oneerlijke concurrentie die daaruit voortvloeit terug te dringen. Hij vraagt hierbij betrokken te worden.

b. Oneerlijke concurrentie door de overheid

Overheidsinstanties of instellingen die door de overheid gesubsidieerd worden, treden nog steeds (te) vaak in directe concurrentie met ondernemingen.

Voorstel

De Hoge Raad vraagt een wettelijke regeling naar het voorbeeld van de Nederlandse Wet Markt en Overheid, die verplichte gedragsregels invoert waar overheden zich aan moeten houden wanneer ze deelnemen aan de private markt (transparantie over aangewende overheidsmiddelen, een verplichting om alle kosten door te berekenen in de verkoopprijs en een verantwoordingsplicht bij het afwijken van de normale marktwerking).

7. Vrije beroepen

a. Definitie “vrij beroep”

Op 1 november 2018 is het nieuwe ondernemingsrecht van kracht geworden³². Er werd een nieuw formeel ondernemingsbegrip, dat hernomen werd uit het insolventierecht³³, in het Wetboek Economisch Recht ingevoerd. Het onderscheid tussen burgerlijke en handelsdaden werd daarbij verlaten en er werd afstand gedaan van het begrip “kooplieden” waardoor elke beoefenaar van een vrij beroep wettelijk als een ondernemer wordt beschouwd.

³¹ Advies n° 767-2017 over de deeleconomie en advies n° 778-2017 over het belastingvrij bijklussen

³² Wet van 15 april 2018 houdende hervorming van het ondernemingsrecht

³³ Wet van 11 augustus 2017 houdende invoeging van het Boek XX “Insolventie van ondernemingen”, in het Wetboek van economisch recht, en houdende invoeging van de definities eigen aan Boek XX en van de rechtshandhabingsbepalingen eigen aan Boek XX in het Boek I van het Wetboek van economisch recht

Gezien de nieuwe betekenis van het ondernemingsbegrip en de restrictieve definitie van vrije beroepen³⁴ in het Wetboek van economisch recht wordt gevreesd voor gevolgen op het niveau van andere regelgeving. Voor wetgeving over onder andere het sluitingsfonds voor vrije beroepen en social profit en het al dan niet ressorteren onder het Paritair Comité 336 “vrije beroepen” kan de restrictieve definitie van het vrije beroep verstrekkende gevolgen hebben voor de andere vrije beroepen die net niet onder die definitie vallen, hoewel het onmiskenbaar om vrije beroepen gaat zoals tandartsen, kinésitherapeuten, landmeters-experten.

Voorstel

Er moet een definitie van vrije beroepen uitgewerkt worden die enerzijds voldoende precies en anderzijds toch voldoende ruim wordt geformuleerd, zodat alle vrije beroepen eronder vallen. De Hoge Raad vraagt daarbij betrokken te worden.

b. Actualisering bestaande regelgeving en creatie bijkomende orden of instituten

Orden en instituten zorgen ervoor dat de aangesloten beroepsbeoefenaars over bijzonder hoge professionele en ethische vereisten beschikken. Hierdoor kan een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening (o.a. met betrekking tot gezondheid, recht of essentiële economische of technische zaken) van een beroepsbeoefenaar, die over de relevante beroepskwalificatie en integriteit moet beschikken, aan de burger gegarandeerd worden.

Voorstel

De Hoge Raad vraagt om de bestaande orden/instituten te actualiseren en om nieuwe structuren op te richten in functie van de behoefte, wenselijkheid en haalbaarheid op het terrein.

8. Tijdige en correcte betaling

Volgens de studie “European payment report 2018” geven 74% van de Belgische ondernemingen aan dat zij langere betalingstermijnen aanvaarden dan wat zij comfortabel achten. Dit ligt beduidend hoger dan het Europees gemiddelde van 56%³⁵. De betalingstermijn die kmo's geven aan hun klanten verschilt naargelang de klant een grote onderneming of een kmo is. Is de klant een kmo dan wordt door 15% van de respondenten een betaaltermijn aanvaard van méér dan 30 dagen. Is de klant een grote onderneming dan stijgt dat percentage tot 29%.³⁶ Het gevolg van deze laattijdige betalingen is dat onze kmo's geconfronteerd worden met een gebrek aan liquiditeit, zelf betalingen uitstellen, wachten met investeringen of het aanwerven van personeel.

³⁴ Artikel 65 van de wet van 11 augustus 2017 houdende invoeging van het Boek XX “Insolventie van ondernemingen”, in het Wetboek van economisch recht, en houdende invoeging van de definities eigen aan Boek XX en van de rechtshandhabingsbepalingen eigen aan Boek XX in het Boek I van het Wetboek van economisch recht voegt in artikel I.1,14° van het WER een definitie toe van een beoefenaar van een vrij beroep zijnde “*elke onderneming wier activiteit er hoofdzakelijk in bestaat om, op onafhankelijke wijze en onder eigen verantwoordelijkheid, intellectuele prestaties te verrichten waarvoor een voorafgaande opleiding en een permanente vorming is vereist en die onderworpen is aan een plichtenleer waarvan de naleving door of krachtens een door de wet aangeduide tuchtrechtelijke instelling kan worden afgedwongen*”

³⁵ Intrum, “European payment report 2018”, blz. 19.

³⁶ Graydon, “Betaalgedrag 2018, februari 2019, blz. 39.

Ook de overheid moet ervoor zorgen dat zij haar betaalafspraken nakomt en de wet op B2B-betaalverkeer naar de letter en de geest toepast. Zo blijkt dat voor het tweede trimester 2018 slechts 65% van de facturen door de federale overheid tijdig betaald werden, 15% van de facturen werden tussen de 61 en 90 dagen na vervaldatum betaald en daarenboven werden 13% van de facturen pas na negentig dagen betaald. In het derde en vierde trimester van 2018 daalde het volume aan correct betaalde facturen drastisch naar respectievelijk 38% en 34%, wat de zwakste waarnemingen betreft sedert het jaar 2008. In het vierde kwartaal van 2016 werden nog 88% van de facturen volgens afspraak betaald.³⁷

Voorstellen

- De Hoge Raad vraagt een tijdige en correcte betaling van facturen. Indien de overheid een stabiel betaalgedrag conform de wetgeving hanteert, zou dat een belangrijke en blijvend noodzakelijke liquiditeitsboost voor het Belgische bedrijfsleven betekenen.
- De Wet op de betalingsachterstanden moet worden aangescherpt en restrictief toegepast worden³⁸. De recent goedgekeurde strengere regels om een einde te stellen aan bepaalde misbruiken door de uiterste betaaltermijn van grote ondernemingen aan kmo's te beperken tot maximaal zestig dagen, en de controle- en verificatietermijn tot maximaal dertig dagen is een belangrijke stap in de goede richting.³⁹ De Hoge Raad vraagt echter om verder te gaan door de maximale betalingstermijn met inbegrip van de verificatietermijn voor grote ondernemingen en overheden om kmo's te betalen te beperken tot 60 dagen, mits sectorale uitzonderingen en na advies van de Hoge Raad.
- De Hoge Raad bevestigt dat de nieuwe invorderingsprocedure voor onbetwiste schuldvorderingen ("IOS") die sinds 26 juni 2016 van kracht is een goede vooruitgang betekent voor een snelle en goedkope invordering van schuldvorderingen die niet het voorwerp van een rechtsgeschil zijn. Deze procedure is weliswaar nog niet van toepassing voor vorderingen waarbij consumenten betrokken zijn. De Hoge Raad vraagt om de procedure tot invordering van onbetwiste schulden eveneens uit te breiden naar consumenten.⁴⁰
- Tot slot moet de overheid de evolutie van de kostprijs van elektronisch betalen mee opvolgen en waar nodig ingrijpen, zodat elektronisch betalen efficiënter en goedkoper wordt voor de ondernemer.

9. EU-regelgeving over consumentenbescherming : impact voor ondernemingen

Het voorstel van de Europese Commissie over een "new deal"⁴¹ voor consumenten bevat onder andere voorstellen die de transparantie over het statuut van de verkoper en de zoekresultaten op onlineplatforms verduidelijken, de kwaliteitsverschillen aanpakken tussen consumentenproducten die als identiek worden voorgesteld, betere voorwaarden voor ondernemingen instellen door een herziening van het herroepingsrecht, de lidstaten de ruimte

³⁷ Ibid, blz. 24-25.

³⁸ De Hoge Raad onderschrijft o.a. de resolutie van 3 mei 2018 met betrekking tot het betaalgedrag van de federale overheid, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54 K2965/006.

³⁹ Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54 K2966/001 .

⁴⁰ De Hoge Raad heeft hier reeds op gewezen in zijn advies [nr. 796.2018](#) over een voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen met betrekking tot de betaling van de factuur en tot wijziging van de wet van 20 december 2002 betreffende de minnelijke invordering van schulden van de consument

⁴¹ De new deal voor consumenten bestaat uit twee voorstellen:

Een voorstel tot wijziging van de Richtlijn over oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten, de Richtlijn ter bescherming van de consument inzake prijsaanduidingen, de Richtlijn over oneerlijke handelspraktijken en de Richtlijn over consumentenrechten (COM(2018) 185) en een voorstel betreffende representatieve vorderingen ter bescherming van de collectieve belangen van consumenten en tot intrekking van Richtlijn 2009/22/EG (COM(2018) 184).

laat om regels over de verkoop buiten verkooppunten op te stellen, individuele verhaalsmogelijkheden mogelijk maken voor de consumenten en de handhaving verbeteren. Daarnaast stelt de Commissie voor om de Richtlijn betreffende het doen staken van inbreuken in het kader van de bescherming van de consumentenbelangen te moderniseren en te vervangen. Onder andere zouden bepaalde organisaties, bijvoorbeeld consumentenverenigingen, namens een groep consumenten die door illegale handelspraktijken zijn geschaad, naar de rechter kunnen stappen voor een schadevergoeding.

Voorstellen

De Hoge Raad is voorstander van de twee voorziene wijzigingen betreffende het herroepingsrecht.⁴²

Het voorstel dat consumenten geen producten meer mogen retourneren die zij al hebben gebruikt zou echter aangevuld moeten worden om te verduidelijken dat de handelaar het herroepingsrecht niet moet aanvaarden indien de goederen gebruikt werden op een wijze die verder gaat dan wat toegelaten zou zijn indien de aankoop zou hebben plaatsgevonden in een fysieke winkel. Daarnaast zou het voorstel dat bedrijven de consumenten niet meer moeten vergoeden voordat zij de goederen daadwerkelijk teruggekregen hebben ook moeten voorzien dat de ondernemer een eventuele waardevermindering onmiddellijk moet kunnen verrekenen in de terugbetaalde som.

Daarnaast is de Hoge Raad onder andere van mening dat de boete van 4 % van de omzet bij grensoverschrijdende inbreuken disproportioneel is voor kmo's en de mogelijkheid tot opzegging van het contract zou moeten worden beperkt tot zwaardere inbreuken. Hij vraagt aan de Belgische wetgever die de bevoegdheid verkrijgt om specifieke regels uit te vaardigen voor verkoop buiten verkooppunten om af te zien van strenge regelgeving die de concurrentiepositie zou benadelen.

Overigens moet het voorstel van richtlijn betreffende representatieve vorderingen ter bescherming van de collectieve belangen van de consumenten volgens de Hoge Raad grondig herwerkt worden (o.a. betreffende de instanties die bevoegd zijn, de criteria waaraan zij moeten beantwoorden en de uitsluiting van financiële diensten uit het toepassingsgebied) om aan de actoren de nodige waarborgen te bieden.

B. Sociaal beleid

1. Sociaal statuut van de zelfstandige versterken

Er moet werk gemaakt worden van een verdere verbetering van het sociaal statuut van de zelfstandige. Een gelijkwaardige sociale bescherming voor iedereen die in België werkt en dus bijdragen en belastingen betaalt, moet de uiteindelijke doelstelling worden, ongeacht het statuut waarin dat gebeurt.

Voorstel

De Hoge Raad vraagt om gevolg te geven aan de voorstellen en aanbevelingen van het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen over onder andere de

⁴² Advies nr. 804-2019 over een “new deal” voor de consument.

verhoging van de pensioenen voor de zelfstandigen⁴³, het verbeteren van de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en het overbruggingsrecht.

2. Verlaging van de loonlasten voor de werkgever

De loonlasten voor de werkgevers moeten verder verlaagd worden, met een focus op de loonlasten voor de lage en middenlonen. Volgende voorstellen kunnen daartoe bijdragen.

a. Verdere verhoging structurele vermindering

Tot 31 maart 2016 bedroegen de bijdragepercentages voor de werkgeversbijdragen voor arbeiders 38,08% en voor bedienden 32,43%. Daarop werd wel een structurele vermindering toegekend die naast een basisbedrag ook een lage- en een hoge looncomponent bevatte. De reële bijdragepercentages waren dus lager. Op 1 april van 2016 startte de eerste fase van de tax shift en daalden de bijdragepercentages van de gewone werkgeversbijdragen tot 30% voor bedienden en 35,65% voor arbeiders.⁴⁴ Op 1 januari 2018 zijn deze percentages verder gedaald, tot 25% voor bedienden en 30,57% voor arbeiders.⁴⁵ Daarnaast wordt er een structurele vermindering toegekend voor drie categorieën van tewerkstelling, de ‘profit’ sector (categorie 1 van de structurele vermindering) en de non-profit sector (categorieën 2 en 3 van de structurele vermindering). Door de lage looncomponent van de structurele vermindering liggen de reële bijdragepercentages van de patronale bijdragen in categorie 1 lager dan 25% voor de brutolonen tot 3.011,67 EUR.

Voorstel

Op 1 januari 2019 trad de laatste fase van de taksshift in werking voor de privé-sector. De lageloonengrens werd verder verhoogd naar 9.035 EUR per kwartaal. Dit bedrag werd vastgelegd in 2015, maar werd niet meer geïndexeerd tot de inwerkingtreding. Als gevolg daarvan was deze lageloonengrens op 1 januari 2019 al voor een stuk uitgehold. De derde taksshift leverde de bedrijven dus een kleinere vermindering van werkgeversbijdragen op dan ze in 2015 hadden verwacht.

De Hoge Raad vraagt om de huidige lageloonengrens voor de privé-sector op te trekken om de gemiste indexeringen minstens goed te maken. Daarnaast moet een verdere optrekking van deze loongrens worden overwogen, evenals een verhoging van het percentage van de lage looncomponent van de structurele vermindering.

b. Verlenging vrijstelling bijdragen eerste werknemer

Door de taxshift zijn er geen werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid verschuldigd voor een eerste werknemer die tussen 1 januari 2016 en 31 december 2020 wordt aangeworven.

Voorstel

Verlenging van de periode waardoor ook de vrijstelling verkregen zal worden voor werknemers die vanaf 2021 worden aangeworven en een automatische toekenning van deze vermindering.

⁴³ Algemeen beheerscomité, advies 2019/07 “De correctiecoëfficiënt in het pensioenstelsel voor zelfstandigen”

⁴⁴ Het verschil tussen arbeiders en bedienden vloeit voort uit de wetgeving met betrekking tot de jaarlijkse vakantie. Deze stelt dat het vakantiegeld van de arbeiders wordt uitbetaald door de vakantiekas, die gespijsd wordt via socialezekerheidsbijdragen betaald door de werkgever.

⁴⁵ Bovenop deze basisbedragen zijn nog een aantal algemene en specifieke bijdragen verschuldigd, degevallend bijkomend verhoogd door sectorale bedragen.

c. Meer vrijwillige en fiscaal gunstige overuren

Door de wet van 5 maart 2017 betreffende werkbaar en wendbaar werk mag de werknemer, naast de al bestaande overurenregeling, honderd extra overuren per jaar presteren als de werkgever hieraan behoefte heeft.

Om zich vrijwillig aan te bieden voor deze overuren moet de werknemer een geschreven overeenkomst sluiten met zijn werkgever. De overuren geven aanleiding tot de betaling van overloon, 50% voor de uren gepresteerd in de week en 100% voor de uren gepresteerd op zondagen en feestdagen, maar leiden niet tot inhaalrust. Het quotum van 100 overuren kan worden verhoogd door een sectorale collectieve arbeidsovereenkomst die algemeen verbindend werd verklaard door een koninklijk besluit. Deze verhoging is echter beperkt tot 360 uren per kalenderjaar.

Recent verhoogde de Nationale Arbeidsraad door middel van de cao nr. 129 van 23 april 2019 het quotum naar 120 overuren, zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheid voor de sectoren om daar nog verder in te gaan via een sectorale collectieve arbeidsovereenkomst.

Eveneens recent werd in het kader van de jobsdeal⁴⁶ het overurenquotum dat een fiscaal voordelig regime geniet verhoogd. Voor de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2020 zou het overurenquotum tijdelijk 180 u. in plaats van 130 u. bedragen. Deze periode kan verlengd worden na een positieve evaluatie. De regering evalueert de impact van deze verhoging op de arbeidsmarkt ten laatste tegen 30 juni 2020.

Voorstellen

De Hoge Raad vraagt om het vrijwillig aantal overuren verder te verhogen in overeenstemming met het quotum dat in aanmerking komt voor de fiscaal gunstige overuren.

Omwille van de rechtszekerheid vraagt hij tevens dat de tijdelijke verhoging van de fiscale overuren definitief wordt gemaakt en dat bekeken wordt hoe dit fiscaal overurenquotum verder kan worden opgetrokken. Hij vraagt alvast om betrokken te worden bij de evaluatie over de impact van de tijdelijke verhoging van de fiscale overuren.

C. Fiscaal beleid

De Hoge Raad heeft reeds in zijn adviezen van 25 november 2014 en 18 december 2018 voorstellen geformuleerd over fiscale maatregelen voor kmo's en zelfstandigen. Meer concreet werden er principes neergeschreven om een toegankelijker en eenvoudiger fiscaal systeem te creëren en werden er specifieke maatregelen voorgesteld rond personenbelasting, btw en vennootschapsbelasting. De voornaamste voorstellen uit deze adviezen worden hierna hernomen.⁴⁷

⁴⁶ Wet van 23 maart 2019 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 voor wat betreft de fiscale bepalingen van de jobsdeal.

⁴⁷ Advies nr. 724-2014 over de hervorming en vereenvoudiging van de fiscaliteit: personen- en vennootschapsbelasting en advies nr. 802-2018 over fiscale maatregelen voor KMO en zelfstandigen

1. Het uitbouwen van een toegankelijker en eenvoudiger fiscaal systeem

Volgende punten kunnen bijdragen tot een effectievere en efficiëntere werking van het fiscaal systeem voor kmo's en beroepsbeoefenaars:

- Een overstap naar het systeem van horizontaal toezicht voor kmo's dat uitgaat van begrip, transparantie en wederzijds vertrouwen tussen de belastingdienst en belastingplichtige.
- De deconcentratie van de Dienst Voorafgaandelijke Beslissingen door lokale rulingcommissies in te voeren.
- Het basisprincipe van de "goede trouw" invoeren doorheen de regelgeving. Het boetebeleid inzake de btw-boeten kan daarbij als uitgangspunt genomen worden.
- Een goede bereikbaarheid van de administratieve diensten die verder inzetten op hedendaagse technologie (vb. chatbots) en op expertise van het centraal informatiepunt.
- Een betere toegang en faciliteiten voor de erkende beroepsbeoefenaars, o.a. door het invoeren van een professioneel mandaat en het verkrijgen van een elektronische kopie van de briefwisseling aan zijn klanten.
- Het uitbrengen van bevattelijke circulaires en het overzichtelijk integreren van de fiscale onderwerpen (in de zin van handleidingen zoals de btw-handleiding die gestructureerd is aan de hand van thema's).
- Het rechtszekerheidsprincipe beter naleven. Dit door onder meer een betere communicatie te implementeren in de processen, waarbij de interprofessionele en belanghebbende beroepsorganisaties meer betrokken worden en tijdig geïnformeerd worden bij het bekend maken van de belastingregels en incidenten met e-services en het elektronisch toegankelijk stellen van de beslissingen van de centrale diensten.

2. BTW vereenvoudigen

a. Termijn terugbetaling btw

De termijn voor terugbetaling van btw-tegoeden is erg lang in vergelijking met andere EU-landen. Waar het gemiddelde op Europees niveau op 16,4 weken ligt, moeten Belgische ondernemingen gemiddeld 28,5 weken wachten op de btw-teruggave.⁴⁸

Voorstel

Alle teruggaven van btw moeten in principe uiterlijk gebeuren de derde maand volgend op het tijdvak waarop de kwartaalaangifte of de aangifte van de laatste maand van dit kwartaal, waarin de teruggaaf wordt gevraagd, betrekking heeft.⁴⁹ In het bijzonder voor startende ondernemingen zou er een versnelde procedure toegepast moeten worden.

b. Termijn indiening van de aangiftes

De btw-aangiftes moeten ingediend en in voorkomend geval betaald worden tegen ten laatste de 20ste van de maand die volgt op de maand of het kwartaal van de activiteiten.

Voorstel

⁴⁸ World Bank Group and PWC, Paying Taxes 2018, blz. 9, 36 en 100.

⁴⁹ Art. 76 WBTW en KB nr. 4.

Om praktische redenen vraagt de Hoge Raad om deze termijn te verlengen naar de laatste dag van de maand die volgt op het aangegeven kwartaal of de maand waarop zij betrekking heeft.

c. EU btw-actieplan

In het btw-actieplan van de Europese Commissie wordt uiteengezet hoe het btw-stelsel kan worden gemoderniseerd om het eenvoudiger, fraudebestendiger en bedrijfsvriendelijker te maken. De Europese Commissie heeft daartoe onder andere volgende voorstellen naar voor geschoven:

- Een voorstel wat betreft de bijzondere regeling voor kleine ondernemingen

De Hoge Raad ondersteunt het voorstel dat zal zorgen voor een gelijk speelveld voor kleine ondernemingen die handel drijven binnen de EU.⁵⁰

Kleine ondernemingen die actief zijn in het grensoverschrijdend handelsverkeer komen momenteel niet in aanmerking voor de vrijstelling in andere landen dan die waar ze zijn gevestigd. Het voorstel komt daaraan tegemoet en houdt in om, naast de huidige vrijstellingsdrempels die blijven bestaan, een maximale omzetsdrempel van 100 000 EUR in de EU in te voeren, waardoor ondernemingen die in meer dan één lidstaat actief zijn voortaan ook van de btw-vrijstelling kunnen genieten.

De Hoge Raad wenst erop te wijzen dat de Belgische vrijstellingsdrempel van 25.000€ reeds hoog genoeg is en pleit ervoor dat de drempel niet verder verhoogd wordt.

- Een voorstel voor een definitief btw-stelsel

De Europese Commissie wenst een ingrijpende hervorming van de Europese btw door te voeren waarbij ze de huidige btw-regeling voor handelsverkeer tussen de lidstaten zou willen vervangen door een definitief btw-stelsel dat op het beginsel van btw-heffing in het land van bestemming is gebaseerd, waarbij de verschuldigde btw voor de goederen en diensten uit andere lidstaten in principe moet voldaan worden door de leverancier of dienstverrichter.⁵¹

De Hoge Raad is voorstander van dit voorstel. Alle leveringen van goederen en diensten binnen de eengemaakte markt zullen daardoor op dezelfde manier worden behandeld, ongeacht of het om binnenlandse of om grensoverschrijdende leveringen van goederen en diensten gaat.

- Een voorstel voor een gemoderniseerd tariefbeleid

Het voorstel omvat twee verlaagde tarieven van ten minste vijf procent, een vrijstelling en een ander verlaagd tarief tussen nul en vijf procent.⁵² In de plaats van een uitbreiding van de al omvangrijke lijst van goederen en diensten waarvoor verlaagde btw-tarieven zijn toegestaan komt er een “negatieve lijst” met rubrieken waarvoor geen verlaagde tarieven mogen gelden.

⁵⁰ Europese Commissie, Voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde wat betreft de bijzondere regeling voor kleine ondernemingen, (COM (2018) 21)

⁵¹ Europese Commissie, Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat betreft harmonisering en vereenvoudiging van bepaalde regels in het btw-stelsel en tot invoering van het definitieve stelsel voor de belastingheffing in het handelsverkeer tussen de lidstaten, (COM(2017) 569)

⁵² Europese Commissie, Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat de btw-tarieven betreft, (COM(2018) 20)

De Hoge Raad steunt dit voorstel. De hervorming van de btw-tarieven strookt met de op het bestemmingsbeginsel gebaseerde definitieve regeling. Door deze regeling toe te passen kan men de lidstaten immers meer vrijheid geven bij de vaststelling van de tarieven zonder verstoring binnen de interne markt.

3. Personenbelasting hervormen

Er moet werk gemaakt worden van een grondige belastingsvereenvoudiging en van een verlaging van de personenbelasting. De impactstudie van de Hoge Raad van Financiën over de hervorming van de personenbelasting waaraan momenteel gewerkt wordt, kan daarbij desgevallend als leidraad gebruikt worden.

Het werken lonender maken voor zelfstandigen en werknemers kan onder andere door de progressiviteit van de belastingstarieven en het aantal belastingschijven in de personenbelasting te verminderen en door een ondernemersaftrek van 20% op het inkomen van zelfstandigen in te voeren die geplafonneerd wordt tot 100.000 € winst of 20.000 € aftrek⁵³.

4. Evaluatie vennootschapsbelasting

De hervorming van de vennootschapsbelasting dient geëvalueerd te worden. De recente schrapping van de afzonderlijke aanslag van 5% wegens niet voldoende bezoldiging aan bedrijfsleider wordt alvast positief onthaald.⁵⁴ In het bijzonder wordt de verlenging gevraagd van de verhoging van het basispercentage van de gewone eenmalige investeringsaftrek van 8% naar 20%.⁵⁵

5. EU Belasting – digitale spelers

Grote internationale digitale spelers betalen zeer weinig belastingen. De bestaande regels zijn niet afgestemd op de huidige context waarbij fysieke aanwezigheid geen vereiste meer is om digitale diensten te kunnen verlenen. De Europese Commissie heeft daarom twee voorstellen en een aanbeveling ingediend om te garanderen dat onlinebedrijven in de EU op een eerlijke en groeivriendelijke manier worden belast.

Door het voorstel betreffende de vennootschapsbelasting op een aanmerkelijke digitale aanwezigheid⁵⁶ worden de lidstaten in staat gesteld om de winsten te belasten die op hun grondgebied zijn gegenereerd, zelfs als een bedrijf daar niet fysiek aanwezig is.⁵⁷

⁵³ Voor meer informatie over de ondernemingsaftrek:

<https://www.unizo.be/sites/default/files/definitieveversiedossierondernemersaftrek.pdf>

⁵⁴ Wet van 13 april 2019 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, houdende opheffing van de sanctie wegens het niet-voldoen aan de voorwaarde betreffende het bedrag van de bezoldiging van de bedrijfsleider.

⁵⁵ De verhoogde investeringsaftrek geldt enkel voor kwalificerende activa die verkregen of tot stand gebracht zijn tussen 1 januari 2018 en 31 december 2019.

⁵⁶ Europese Commissie, Voorstel voor een richtlijn van de Raad tot vaststelling van regels betreffende de vennootschapsbelasting op een aanmerkelijke digitale aanwezigheid, (COM(2018) 147)

⁵⁷ De Commissie heeft naast de richtlijn ook een aanbeveling uitgebracht waarin de lidstaten worden opgeroepen om de overeenkomstige regels betreffende een aanmerkelijke digitale aanwezigheid en winsttoerekening zoals voorgesteld in de richtlijn op te nemen in hun dubbelbelastingverdragen met derde landen. Europese Commissie, aanbeveling van de Commissie van 21.3.2018 betreffende de vennootschapsbelasting op een aanmerkelijke digitale aanwezigheid, (C(2018) 1650)

In afwachting van de goedkeuring van dit voorstel wordt een tijdelijke maatregel, de digitaledienstenbelasting⁵⁸ (DDB) voorgesteld door de Europese Commissie. Anders dan de gemeenschappelijke hervorming van de fundamentele belastingregels, zou de indirecte belasting alleen gelden voor inkomsten uit bepaalde digitale activiteiten.

Voorstel

De Hoge Raad ondersteunt de Europese initiatieven die een eerlijkere belasting voor grote digitale spelers invoeren.⁵⁹ Net als de Raad van de Europese Unie⁶⁰ is de Hoge Raad van mening dat multilaterale, internationale oplossingen voor de belastingheffing van de digitale economie de ideale aanpak vormen, gelet op het mondiale karakter van deze uitdaging.

Indien blijkt dat het bereiken van een akkoord⁶¹ hierover binnen de OESO moeizamer zou verlopen dan gehoopt, vraagt de Hoge Raad om in afwachting van een mondiaal akkoord de EU-initiatieven verder te zetten.

⁵⁸ Europese Commissie, Voorstel voor een richtlijn van de raad betreffende het gemeenschappelijke stelsel van een digitaledienstenbelasting op inkomsten uit de levering van bepaalde digitale diensten, (COM(2018) 148)

⁵⁹ Advies nr. 780-2017 over de eerlijke belasting van de digitale economie.

⁶⁰ De Raad van de Europese Unie heeft op 12 maart 2019 een politiek akkoord bereikt waarbij beslist werd om zich vooreerst te gaan concentreren op het bereiken van een akkoord in internationaal verband nl. in de ruimere context van de OESO/G20-besprekingen.
<https://www.consilium.europa.eu/nl/meetings/ecofin/2019/03/12/>.

⁶¹ Zoals bepaald in de beleidsnota die op 23 januari 2019 door het Inclusief Kader inzake de bestrijding van BEPS werd goedgekeurd, is de OESO/G20 gestart met een ambitieus project om al in 2020 de uitdagingen van de digitale economie en de resterende kwesties op het gebied van grondslaguitholling en winstverschuiving aan te pakken <http://www.oecd.org/tax/beps/policy-note-beps-inclusive-framework-addressing-tax-challenges-digitalisation.pdf>.

Memorandum

A. Algemeen beleid

1. Werkgelegenheid en fiscale druk op arbeid
 - a. Versterking van het arbeidsaanbod
 - b. Betere afstemming op de behoeften van het bedrijfsleven
 - c. Werken nog lonender maken
2. Omzetting naar Belgisch recht van de Europese richtlijn m.b.t. de proportionaliteitstoets
3. Administratieve vereenvoudiging en betere regelgeving
4. Digitale transformatie
 - a. Digitale transformatie bij kmo's
 - b. Cyberveiligheid
 - c. Digitaal Europa - financieringsprogramma
5. Veiligheid : winkeldiefstal harder aanpakken
6. Oneerlijke concurrentie
 - a. Onbelast bijklussen en deeleconomie
 - b. Oneerlijke concurrentie door de overheid
7. Vrij beroep
 - a. Definitie "vrij beroep"
 - b. Actualisering bestaande regelgeving en creatie bijkomende orden of instituten
8. Tijdige en correcte betaling
9. EU-regelgeving over consumentenbescherming : impact voor ondernemingen

B. Sociaal beleid

1. Sociaal statuut van de zelfstandige versterken
2. Verlaging van de loonlasten voor de werkgever
 - a. Verdere verhoging structurele vermindering
 - b. Verlenging vrijstelling bijdragen eerste werknemer
 - c. Meer vrijwillige en fiscaal gunstige overuren

C. Fiscaal beleid

1. Het uitbouwen van een toegankelijker en eenvoudiger fiscaal systeem
2. BTW vereenvoudigen
 - a. Termijn terugbetaling btw
 - b. Termijn indiening van de aangiftes
 - c. EU btw-actieplan
3. Personenbelasting hervormen
4. Evaluatie vennootschapsbelasting
5. EU Belasting – digitale spelers